

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompai Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . . . 10 korona.
Félévre . . . . . 5 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Világháború.

A héten Przemysl áll az érdeklődés előterében. Fájdalmas érdeklődést váltott ki belőlünk a hadvezetőségnek az a nyílt és leplezetlen, őszinte hiradása, amely Przemysl várának elestét adta tudtul. Előttünk váratlan volt ez a dolog, mint a derült égből lecsapó villám, mert nem tudtuk a körülményeket. Nem tudtuk, hogy a vár élelmi készlete fogytán van és a mit nem birt kivinni az ostromló orosz hadsereg ereje; kiviszi azt rövidesen az éhség.

De azért Przemysl mindig tisztességesen, becsülettel, sőt dicsőséggel megállotta a helyét. A védő sereget megilleti a legnagyobb elismerés. Mindnyájunk aggódó gondoskodása kíséri őket a szomorú fogságba, annál is inkább, mert városunkból és környékéről sok család kísért a legközelebbi érdeklődéssel Przemysl sorsát.

Przemysl védelmezőinek örök dicsőségére szolgál, hogy őket nem győzte le soha az ellenség. Ők már a szeptemberi és októberi ostrom napjaiban nagyon fontos szerepet tölthettek be Ausztria-Magyarország védelmében és ez a szerepük az ősszel sokkal fontosabb volt, mint most újabban. Akkor ott állottak az ellenség útjában, hatalmasan föltartóztatva azt és igen nagy veszteséget okozva az ostromló ellenségnek.

Mikor pedig október elején fölszabadult a várnak nyugati oldala, akkor Przemysl a harcvezetésben állott és hadseregeink egyes részeit is ellátta municzióval, élelemmel.

Ha az ősszel esett volna el Przemysl, akkor majdnem helyrehozhatatlan veszteséget okozott volna a mi ügyünknek.

Przemysl mostani helyzete egészen más. November elején egészen megváltozott a hadi helyzet. Mikor Hindenburg és Dankl seregei Varsó alul visszavonultak, a mi seregeinknek is villámgyorsan meg kellett változtatniok helyzetüket, bár Galicziában szép sikerrel haladtak előre, de az orosz tulnyomó erő oldalba foghatta volna őket. Ezért Przemyslt ott kellett hagyniok sorsára és föl kellett vonulniok Krakó védelmére, mert az volt akkor a leginkább fenyegetett pont. Przemysl magában nem tartóztathatta föl többé az orosz hadakat, hogy el ne áraszák Galicziát és a Kárpátokat. Przemysl ugyan megállott a helyén és hős védői vitézül visszaverték kapuik elől az oroszokat, de őket körülvette mint a sziget az orosz tenger.

Igy vált Przemysl egészen elszigetelt várrá, a melynek sorsa ugyan mindnyájunkat élénken érdekelt és örültünk az onnan származó dicsőséges híreknek, de Przemysl sorsától nem függött többé az országunk és a hadseregünk sorsa.

Przemysl várát hős védői a bevehetetlenség legendájával vették körül és maguk az oroszok is meg voltak arról győződve, hogy Przemysl az ő védőivel hatalmas erősség, amelyet csak sok százezer ember föláldozásával vagy kiéheztetéssel lehet bevenni. A sok százezer embert sajnálták érte, mert az elszigetelt, magában álló erősséget nem becsülték annyira,

hogy érte ilyen nagy áldozatot hozzanak, hanem a kiéheztetéstől várták a vár kezükbe jutását.

Ujabban már az ostromló, körülzáró seregek jó részét is a Kárpátokba vitték. Mi pedig hétről-hétre vártuk Przemysl fölmentését. Tudtuk, sejtettük, hogy a hadi műveletek során el kell következnie Przemysl fölmentésének is. Beleéltük magunkat abba a kedves és szép eszménkbe, hogy Przemyslnek bezárt hős védői milyen örömet éreznek majd, ha a mieink ismét elűzik onnan az ostromló hadakat. Ugy éreztük, hogy rászolgáltak erre a viszontlátás örömeire hősi harcaikkal és kitartásukkal.

De a végzet könyvében másként volt megírva. Nem úgy, a mint mi olyan szépen kifundáltuk magunknak. A przemysli hősökkel nem birt az orosz tulerő 4 és fél hónapon át, most legyőzte őket a közelgő inség réme.

A hadvezetőség pár hete előre látta a vár elestét, de nem tehetett a dologról többé. Élelmet oda nem küldhetett nekik; nagy sereggel egyenesen a vár fölmentésére sietni lehetett volna talán; de ez igen nagy áldozatba került volna és Magyarország területének kivívott integritását kockáztatta volna újra. Szóval a hadi helyzet csak későbbre engedte volna Przemysl várának fölmentését, mert a késői szigorú tél nagyon hátráltatta seregeink előhaladását.

Igy kellett elesnie Przemysl várának a mi nagy tájdalunkra. A legfájdalmasabb a dologban az, hogy a kikkel nem birt az oroszok ereje, azokat legyőzte az éhség.

Vigasztaló a dologban az, hogy a vár az ellenségnek nincs hasznára, mert romokban adták át neki és a védősereg, bár a fogság kenyerét kénytelen enni, de megmaradt az életnek.

A mi már most a Przemysl eleste által előállott újabb helyzetet illeti; úgy látszik, nem származik belőle nagyobb veszély. Mert a mi hadvezetőségünk tudomása szerint az ostromló sereg nagy részét már a Kárpátokba küldték az oroszok a vár átadása előtt, úgy hogy százezernél nem sokkal több lehetett a körülzáró orosz sereg mostanában. Sőt külföldön át kapott orosz jelentések szerint éppen százezer orosz ostromolta most Przemyslt és annak negyedrésze volt a védelmezők száma.

A Kárpátokban óriás harcok dülnek már napok óta, különösen az uzsoki hágtól nyugatra. Itt az oroszok vagy 130 kilométer hosszú fronton folytonosan megújítják támadásaikat; de a jelentések szerint a mieink erősen helytállottak a rohamoknak és az ellenséget óriási veszteséggel verték vissza többször, úgy hogy az oroszok nem nyerhettek tért a mieinktől. A harcok iszonyu erővel és elkeseredetten folynak tovább, mintha csak az oroszok itt akarnák a döntő ütközetet kierőszakolni.

Viskow körül délebbre Galicziában is a mi seregeink haladtak előre győztesen az orosz seregekkel szemben.

Ugyancsak jól haladtak Bukovina északi határain, a hol az előretörő orosz seregeket kiverték hadállásaikból és több ponton elérték az orosz határt.

Galiczia nyugati részéről és Lengyelország déli részéről hallgatnak most a jelentések. Ugyancsak a német hadaknak Varsó környéki helyzetéről sincsenek hírek.

De annál többet jelentenek északi Lengyelországból és Németország legészakibb határaitól. Ott most nagy harcok folynak az oroszok ellen és győzelmesen szorítják vissza az előtűdülő orosz seregeket nagy veszteséggel és sok ezrekre menő fogolycsapatokkal. Így Prazniz táján, Osztrólenka vidékén. A múlt héten meg az orosz népfelkelők valóságos tatár hordák módjára betörték a legészakibb német városba: Memelbe s a környék falvait fölégették, a városban raboltak és pár ezer embert fogságba hurczoltak. Másnap jött a német jelentés, hogy az oroszokat kiverték Memelből, azután üldözve őket, Orosz-Krottingennél utolérték és kiszabadítottak 3000 német lakost, akiket az oroszok tatár módra elhurczoltak magukkal.

A nyugati harctéren a helyzet lényegében nem változott, bár igen erős harcok folytak több helyen: az angolok és francziák hevesen támadtak, de a tulerő daczára ők szenvedtek igen nagy veszteségeket. Így az angol csapatok egy helyen tizenhatszoros tulerővel 1200 méter területet nyertek, de ez a nyereség 12000 ember pusztulásába került nekik s így sehogysem volt jó üzlet.

A német tengeri blokádról azt írják, hogy napról-napra nagyobb eredményeket ér el az angol hajók pusztításában.

A Dardanellák ostromában szűnet állott be, mert szép és nagy új angol hajók megsérültek és elsüllyedtek, ami Londonban kínos hangulatot kelt. A török tüzértség derék módon tartja magát. Azt mondják, később nagyobb erővel jön az angol, francia és szárazföldi csapatokat is hoz. Az orosz is készül Konstantinápoly ellen.

Egyszersmind Szmirnába is akarnak az angolok és francziák csapatokat szállítani.

A Kaukázusban, illetőleg attól délre az orosz támadásokat visszaverték a törökök. Egyiptomról nem igen jön hír, de Nubiát és Szudánt már elvesztették az angolok, mert hír szerint a szenusszi arab törzs foglalta el azokat.

Japán és Kína közt nagyon feszült a viszony, nagyon háborus szelek fujnak a szélső keleten és az amerikai Egyesült Államok is belekeveredhetnek.

Békés hangok is hallatszanak innen-onnan. Egyebek közt Anglia államférfiai hír szerint nem engedik Ausztria-Magyarország területét és erejét csorbíttatni, a mi a múlt nyári tapasztalatok után reánk nézve kedvező változás lenne.

Lesz-e béke vagy még sok harc? Csak a jó Isten a megmondhatója.

Vármegyei tavaszi közgyűlés.

Vármegyénk alispánja következő hirdetményt tette közzé a vármegyei Hivatalos Lapban:

„Figyelemmel az 1886. évi XXI. t.-cz. 45. §-ának rendelkezésére, vármegyénk rendes tavaszi közgyűlésének határideje Főispánunk ő méltóságával egyetértve a folyó évi **márczius hó 30-ik napjának délelőtti 10 órájára** és a felmerülő szükséghez képest a következő napnak d. e. 9 órájára Rimaszombatba a vármegyeház nagytermébe tüzetvén ki, felkérem a vármegyei bizottság mélyen tisztelt tagjait, hogy ezen gyűlésen megjelenni, a köztanácskozás tárgyát képező fontos közügyek elintézésében megszokott buzgalommal részt venni sziveskedjenek.

A közönség tájékoztatása végett fel- említem, miszerint a vármegyei házi- pénzár 1914. évi számadása a kir. szám- vevőség számos tagjának hadba vonulá- sával kapcsolatos munkaerő megapadása, nemkülönben a hadba vonultak család- tagjai segélyezése mérvének megállapi- tása körül felmerült halasztást nem tűrő és nagymérvű elfoglaltsága s egyéb állami sürgős teendők elvégzése miatt elkészít- hető nem lévén, ezen számadás megvizs- gálása egy később megtartandó közgyű- lésnek fogja tárgyát képezni s hogy ezen körülmény általam a m. kir. Belügy- miniszteriumnak bejelentve is lett.

Rimaszombat, 1915. márczius 21.

Lukács, alispán.”

Vármegyénk közigazgatási álla- pota az 1915. év első negyedében.

Alispánunknak a vármegyei közigazgatás ez évi eseményeit összefoglaló első negyedévi jelen- tését, mely a folyó hó 30-iki megyei közgyűl- esen lesz előterjesztve, egész terjedelmében szó- ról szóra leközljük:

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb le- folyt negyedév alatti állapotáról tisztí jeletése- met a következőkben van szerencsém tisztelet- teljesen előterjeszteni:

Ádáz harcok idejét éljük! Nemzetünk színe- virága állott elébe észak hordáinak, vérrel szer- zett hazánk szent földjének megvédése, nemzeti létünk fenntartásának biztosítása végett; s e titáni küzdelem sikere érdekében évtizedeken át verejtékes munkával megszerzett földi java- inkat kellett a haza szent oltárára áldozatul hozni.

Vármegyénk közönsége — multjához méltó- an — az elsők között áll; hisz zugalódás nélkül, sőt nagy hazafias lelkesedéssel sorakoz- tak fiai a veszedelembé sodort haza védelmére, földi javait pedig nem késett a n héz küzdelem előnyére a hadvezetőség rendelkezésére bocsájtani! Mégis, ha arra gondolunk, hogy hány család ölte gyászruhát kedveseinek elvesztése feletti mélységes bánatában s hány család veszté el értékes támaszát, mennyinek rendült meg anyagi jóléte s biztonsága, fájdalmasan kell felsóhajtanunk: vajha ne kellett volna ki- üríteni e keserű poharat s miért kellett mind- ezeknek ekként történni?

Ha azonban reátekintek vitézül harczoló hadseregünkre, dicső honvédeinkre s népfel- kelőink emberfeletti erőmegfeszítésére s az ezek nyomán fakadt jelentős hadi eredmé- nyek egész láncolatára, úgy bizalommal kell lennem a jövőben, mert a magyarok Istene nem hagyhatja el hű népét; s ha nagy áldozatok és súlyos veszteségek árán is, meg fogja hozni ez évben a béke áldásait, letörvén ellenségeink nagy számát; nagyobb és boldogabb lesz nemzetünk, mint volt s vállve- tett munkássággal építhetjük fel a valódi bol- dog és független Magyarországot!

És ezen szent meggyőződésemet nem befo- lyásolhatja a háborus élet egyes kedvetlensége, nem tántorit meg a bevehetetlennek tekintett Przemysl várának kiéheztetése, mert amely nem- zetnek minden katonája áthatva a kötelességek

hű teljesítésének szent érzelme által, vitézség és haláltmegvető bátorság mellett igazi hősként harczol, ott végeredményként a megérdemelt babér más: mint győzelem nem lehet.

Ezen világrengető küzdelemben vármegyénk fiai, különösen a 25 ik gyalog- és a 16 ik hon- véd gyalogezredben, illetve mint népfelkelők példátlan vitézséggel állanak helyt; véres vesz- teségeket is szenvedtek soraikban, de tántorit- hatlan hűséggel csoportosulnak nemzetiségi kü- lömség nélkül a trón és haza védelmében. Méltó- tónak ítélem őket tehát arra, hogy törvény- hatóságunk róluk szeretettel emlékezzék meg s épen azért javaslatba hozom, hogy szeretett gyermekeinket s testvéreinket legmelegebben üdvözljük s fegyvereikre a Mindenható áldá- sát kérjük.

Nem hízélgéssből, de a valódi érdem elő- meréseként említem föl, miszerint vármegyénk főispánja lakosságunk élelmi szerekkel való el- látása céljából a m. kir. Bel- és Földmívelés- ügyi miniszteriumtól nyert felhatalmazás alap- ján az akeziót megindította, ez érdemben ugy- szólván emberi erőt megpróbáló buzgalommal és erős közgazdászati érzékkel munkálkodott; s a lisztszükséglet rendelkezésre bocsájtása kérdésében a putnoki Hungária gőzmalom rész- vénytársasággal, a gömörpanyiti Kraxner és a jolsvai Friedmann, Schwartz és Frank malom részvénytársasággal lépvén megállapodásra, ily módon lehetővé tette, miszerint vármegyénk, mint erkölcsi testület ezen elsőrendű szükséglet biztosításához anyagi erővel hozzájárulni nem kényszerült. Felettlőbb fontos eredmény ez, mert az egyes vármegyék milliót meghaladó kölcsön felvételére valának utalva. Azt hiszem tehát, hogy a közérületnek adok méltó kifejezést, a midőn indítványozom, hogy főispánunk őméltó- ságának nagy horderejű, sikeres és vármegyénk lakosságát anyagi terhek viselésétől mentesítő körülményekért eljárásáért őszinte köszönet sza- vazzassék.

Bejelentem, hogy a mozgósítás elrendelése időpontjától folyó évi márczius 25 ig a követ- kező hadiszolgáltatások adattak vármegyénk köz- zönsége köréből; kiszolgáltattott ugyanis: 1632 pár ló, 1148 szekér, 200 drb. jármos ökrök, 2800 drb. vágómarha, melyek részben requirálás, részben katonai marhavásárokon vásároltattak. Fuvaros, földmunkás, hajcsár, loápoló, betegápoló és különböző foglalkozású mesterek, összesen 4587 ember.

Oly mennyiség, mely valóban nagyon is szá- mottevő; s épen ez okból már kérelmeztem is a hadtápparancsnokságtól, hogy törvényhatósá- gunkat a további hadiszolgáltatástól lehetőleg megkímélni sziveskedne, oly vmegyék irányában érvényesítse igényeit, a melyek hasonló megter- heltetéssel még illetve nem valának. Ez előter- jesztésem meghallgatva is lett.

A Rimaszombatban ideiglenesen elhelyezett cs. és kir. 5 ik gyalogezred élelmezési céljaira 10 naponként 60-70 drb. vágómarha igényel- tetik, s előszeretettel válogattatott ki e célból az ökrállomány. Minthogy azonban a tavaszi szántóvető munkák akadálytalan elvégzésére az igás ökrökre már nélkülözhetetlen szükség van, tiltó intézkedéseket tettem a jármos ökrök el- adására s a vételt a meddő tehenekre, kimus- trált ökrökre s a 3 éves tinókra korlátoztam. Tisztelettel kérem ezen intézkedésem jóváhagyó tudomásul vételét.

A lefolyt negyedévben a vármegyei közigaz- gatás szintén jó rendben haladt, habár tisztí- karunknak több tagja a harctéren teljesíti hon- fiui kötelességét, mert az itthonmaradottak fo- kozott tevékenység által igyekeznek a megfo- gyatkozott munkaerőt pótolni. A legmelegebb elismeréssel kell felemlítenem a központban dr. Fornét Gyula főjegyző, dr. Söldos Béla tb. fő- jegyző, dr. Csernay Dániel főlevéltárnok és Gál István aljegyző neveit, ugyszintén Lengyel Iván, Szelezky Árpád, Máriássy István árvaszéki ül- nökök és Fáy Barnabás árvaszéki jegyző sze- mélyét, a kik a hadbavonult Fáy István, Ku- binyi Zoltán, Lokcsánszky Endre, a garamvöl- gyi főszolgabíró helyettesítésével megbízott Ko- máromy István II. od főjegyző és a Söldos Ber- talan helyettesítésére kiküldött Horváth Béla közig. gyakornok ügykörét látják el megfeszí- tett munkásság mellett oly módon, mely által a törvényhatóság köszönetét a legteljesebb mérv- ben kiérdemelték.

De époly elismerésre tarthatnak igényt járásbeli főszolgabíráink is, mert a mozgósítással s a háborus viszonylatokból származólag felszaporodott közigazgatási teendőket erőt megfizetve, nemes ambícióval és dicséretreméltó pontossággal végezik, noha hivataluk személyzete szintén számottevőleg lepadt. Így hadbavonult a rozsnói járás tisztikara közül Ladányi László, a feledi járásból Kubinyi László, a tornaljai járásból Dapsy Béla szolgabíró; betegség miatt szabadságolva vannak: Tomory Géza garavölgyi j. főszolgabíró, Söldos Bertalan, Porubszky Imre szolgabírák, Remenyik Aladár viszont állásától való felfüggesztés miatt nem áll szolgálatban. Ezek mellett még Madarassy Iván főszolgabíró részeseült betegség indokából néhány hétre terjedő szabadságban, s mindezek dacára, mint a jelen közgyűléshez bemutatott számonkérőszéki jegyzőkönyv igazolja, a tisztikar munkásságának eredménye valóban fényes bizonyítást tesz a lankadatlan ügybuzgalomról.

Együttal bejelentem azt is, hogy a központi irodák alkalmazottai szorgalom és kitartás tekintetében ugyancsak a helyzet magaslatán állnak hadbavonult társaik teendőit vállaltat igyekezettel ellátni.

Iktatókönyveim tanúsága szerint beérkezett hivatalomhoz:

1. Alispáni ügydarab 22625 szám, múlt évi 21237 számnál 1388 számmal több.

2. Közig. biz. ügydarab 2830 szám, múlt évi 2961 számnál 131 számmal kevesebb.

3. Kihágási ügydarab 685 szám, múlt évi 662 számnál 23 számmal több.

4. Központi választmányi ügydarab 323 szám, múlt évi 169 számnál 154 számmal több.

5. Elnöki ügydarab 498 szám, múlt évi 25 számnál 473 számmal több.

Összesen beérkezett 26961 szám, múlt évi 25054 számnál 2038 számmal több. — Feldolgoztatott pedig:

1. Alispáni ügydarab 22288, elintézetlen maradt 337 szám.

2. Közig. biz. ügydarab 2738, elintézetlen maradt 92 szám.

3. Kihágási ügydarab 677, elintézetlen maradt 8 szám.

4. Központi választmányi ügydarab 320, elintézetlen maradt 3 szám.

5. Elnöki ügydarab 498 szám.

6. Múlt évi hátralék 367 szám.

Összesen elintéztetett 26888 szám, hátralékban maradt 440 szám.

A közegészségügyi viszonyok a megbetegedések és halálozások számát tekintve, általában véve kedvezőek voltak, de a vármegye területén ápoló harcztéri katonák és a rimaszombati helyőrség legénysége körében előfordult tömegesebb hastífusz megbetegedések, valamint az egyes esetekben mutatkozott egyéb súlyos természetű fertőző betegségek fellépése miatt attól lehet tartani, hogy az enyhébb tavaszi idő beálltával azok jobban elfognak szaporodni.

A lefolyt első negyedévben összesen 209 hevenyfertőző megbetegedés lett bejelentve 23 halálesettel és pedig:

20	közégből 80 vörheny megbetegedés . . .	9	halálozással
1	" 1 kanyaró megbetegedés . . .	—	"
3	" 30 hökhurut megbetegedés . . .	—	"
4	" 6 differitisz megbetegedés . . .	—	"
21	" 73 hastífusz megbetegedés . . .	11	"
1	" 1 kiütéses tifusz megbeteged. . .	1	"
1	" 1 kolera megbetegedés . . .	1	"
1	" 1 nyakszirtmerevedés . . .	1	"
1	" 1 hólyagos himlő megbeteged. . .	—	"
1	" 6 bányahimlő megbetegedés . . .	—	"
1	" 2 járványos fültömörig . . .	—	"
1	" 1 gyermekági láz megb. . .	—	"

Trachomás beteg január elsején 155 tartott nyilván, vagyis 9 el több mint a múlt év július elején. — Legtöbb volt a trachomások száma a rimaszombati járásban, összesen 55, a ratkóiában 46, a putnokiban 20, a tornaljaiban 13, a nagyrőczeiben 9, a rozsnóiában 5, a garavölgyiben 1, továbbá Rozsnyó r. t. városban 5 és Dobsinán 1. — Járványszerűen a trachoma Forgácsfalva, Rimakokova, Gömörhegyvég, Ratkósebes, Gerlicze és Ratkószuha községekben van elterjedve.

A hevenyfertőző betegségek közül a vörheny Kisperlász, Korpás, Nandrás, Süvete községekben és Rimaszombat r. t. városban, a hökhurut Rimaszombatban és a hasi hagymáz Rimaszócsen és Rimaszombat r. t. városban öltöttek járvány jellegűt, utóbbi helyen azonban kizárólag a katonaság körében. Ugyancsak a Rimaszombatban elhelyezett helyőrség egy legénye kiütéses tifuszban halt el és egy hólyagos himlőben betegedett meg. Ezen felül Rimaszombatban egy nőnél járványos agygerincz-agygyulladás esete állapított meg és két más polgári egyén, valamint két katona is, valószínűleg ezen betegségben halt el.

Miután a 6000 lakosu Rimaszombatban állandóan mintegy 4000 főből álló helyőrség van elhelyezve és a fertőző csírák melegágyát épen a zsufolt lakások képezik, az említett ragályok terjedésének meggátlása céljából a zsufolttság csökkentése iránt a szükséges lépéseket megtettem és az óvrendszabályok foganatosítása iránt intézkedtem.

Az őszi vetések általában jól teleltek, a korai vetésekben egérrágás nyomai láthatók, de miután a vegetáció még nem indult meg, nem bírható el, hogy a látható foltokban a vetés gyökere, a mi káros volna, vagy csak a föld feletti zöld hajtás van-e lerágva. A késői vetések szépen kikeltek s azokban a mezei poczkok kárt nem tettek.

A mezei poczkok az őszi és téli nagyobb esőzések következtében nagyrészt kipusztultak, csak egyes déli gyepes oldalakon láthatók kevés számban.

Takarmánykészlet még elég van, ami egész ujig fedezni fogja a szükségletet.

A tavasziak alászántása és vetése a vármegye déli részében szórványosan megkezdettek, a mit a reggeli erősebb fagyok megszüntével teljes erővel folytatni fognak.

Az állategészségügy állását a folyó év első negyedében kielégítőnek jelezhetem, amennyiben lépfene 1, veszettség 2, ragadós száj és körömfájás 7, rühkór 5 és sertéspestis 8 községben fordult csupán elő.

Az állategészségügyi igazgatás körében különösen is felemlítendő esemény elő nem fordult.

A törvényhatósági utak állapotára vonatkozólag jelentem, hogy az állandó esőzések folytán helyenkint és pedig főleg a rozsnói—csetneki ut 2—7, a veszverés—dobsinai 6—17, a kelemér—zádorfalvi 4—13 és a zádorfalvi—ragályi ut 0—4 km. szakasza között, miután alappal nem bírnak, a teherforgalomra jóformán járhatatlanokká lettek. Ugy ezen, valamint a többi utszakasz rendezésére folyamatban van, a munkát azonban nagyon megnehezíti azon körülmény, hogy 13 utkaparó hadbavonult s azok állásai fedezet hiányában nem tölthetők be. A beje—jolsva—murányi tvhgi uton levő 49. sz. hid fatelszerkezete megújított, az 1914. évről felmaradt fedanyag beágyazása, valamint az 1915. évi fedanyag szállítása folyamatban van.

A vmegye tulajdonát képező különböző alapok és alapítványok múlt évi számadásait jelen közgyűlésünk elé csak kis részében terjeszthetem be, a vm. háztartási alap múlt évi számadását azonban bemutatni módomban azért nincs, mivel a helybeli kir. pénzügyigazg. m. r. számvevőség személyzetének több mint a fele hadbavonulván; a tényleg szolgálatban levők viszont a távollevők ügyeinek elintézése mellett még a hadba vonult lakosság visszamaradt családjai részére megállapítandó államsegélyek kiszámításával kapcsolatos felettébb terhes teendőket is soron kívül végezni hivatva lévén, ezen teendők mellett a kir. számvevőség nem rendelkezett elegendő idővel a zárszámadás idejében való elkészítésére. Ezen körülményt egyébként a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminisztériumnak előzetesen bejelentettem.

Egyebekben magamat és a tárgyalások során általam teendő tiszteletteljes előterjesztésemet a tekintetes vmegyei közgyűlés mindenkor tapasztalt jóindulatába ajánlva, kiváló tisztelettel nyilvánítására mellett maradok

Rimaszombat, 1915. évi márczius hó 25 én
alázatos szolgálja:

Lukács Géza, alispán.

Pénzintézetek közgyűlése.

A lefolyt héten két helybeli jóhírű pénzintézet tartotta évi rendes közgyűlését. Folyó hó 23 án a 49 év óta fennálló *Gömörmegyei Nép- és Iparbank* és 24-én a 17 év óta fennálló *Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság*. Mindkettőnek közgyűlése iránt élénk érdeklődés mutatkozott s a népbank közgyűlésén tulságosan széles mederben folyó eszmecserét váltott ki egy egészséges és alaposan megokolt indítvány, mely az egyébként erőteljes intézet jövőben való még jelentékenyebb megerősítése érdekében adatott be. Miután csak általánosságban javasoltatott erre vonatkozólag felhatalmazás, várható volt, hogy szó nélkül megadja a közgyűlés az intézet érdekében működő igazgatóságnak a felhatalmazást s kár volt ezen az intézet teljesen intern ügyét per longum et latum tárgyalni, miután ezt az igazgatóság saját hatáskörében is elintézhette volna.

Az indítványt óriási többséggel elfogadta a közgyűlés s így elesett az a pótindítvány, melylyel a pénzintézet vezetősége a fejlesztés érdekében egy kijelölt irányban teendő lépésekre utaltatott volna. Nem is képzelhető el olyan vezetőség, mely ilyen bizalmi kérdés megoldására kötött utlevéllel vállalkozhatnék.

A nép- és iparbank közgyűléséről szólva, jelezzük, hogy 40 részvényesnél többen jelentek meg mintegy 320 szavazatra jogosító 460 részvény képviselőben. Dr. Rárossy Gyula ügyész a közgyűlés határozatképességét és szabályszerű összehívását megállapítva, elnökként ajánlja megválasztani *Czinke Istvánt* s jegyzővé *Perecz Samu* ig. tagot.

Pálóczy *Czinke István* megköszöni a belé helyezett bizalmat, üdvözli a megjelenteket, hangsúlyozza, hogy az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg őszinte tanúságot tesz a múlt évi eredményről, elismeréssel szól az igazgatóság, felügyelő-bizottság és a tisztviselők működéséről — külön is kiemelve *Perecz Samu* érdemeit s kéri, hogy fogadja a közgyűlés bizalommal és jóindulattal a jelentést és javaslatokat. Elismeréssel emlékezik meg a távozó igazgatósági elnökről: *Boczkó Dániel*ről, ki az intézet hajóját mástól évtizeden át puritán becsületességgel, megbízhatósággal, rátermettséggel és körültekintéssel vezette. — Megérdemli, hogy a közgyűlés őszinte elismeréssel méltassa érdemeit.

Elnök ezután a jegyzőkönyv hitelesítésére *Bodor István*, id. *Rábely Miklós* és dr. *Institóris Endre* részvényeseket kérte fel, mire *Perecz Samu* felolvasta az igazgatóság évi jelentését, *Lukács Géza* pedig a felügyelő-bizottságét.

A múlt évi tiszta nyereség 48527 K 55 f. s az előző évről áthozatott 4478 K 64 f. — Az alapszabályszerű dotációk után 39277 K 31 f. állott a közgyűlés rendelkezésére, ebből osztalékkal részvényenkint 10 koronát javasolt az igazgatóság, tartalékalap kiegészítéséül 5595 K 11 fill., külön tartalékalapra 2000 K fordítandó s ekként a tartalékok összege 164000 koronára emelkedett. Hadi segélyekre 500 K, tisztviselők lakbérpótlására 360 K javaslatik s a felmaradó 14822 K 20 f. átviendő az 1915. év számlájára.

A közgyűlés az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését és javaslatait helyeslőleg tudomásul vette, a mérleget és zárszámadást jóváhagyta, a felmentvényt megadta, *Boczkó Dániel* volt igazg. elnök érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja, arczképét a tanácsterem részére megfesteti. Az igazgatóságból kilépő dr. *Lichtschein Adolfot* és *Lukács Gézát* újra megválasztották, a dr. *Türkölly József* lemondott igazgatósági tag

helyét nem töltötték be, a Boczkó Dániel helyébe pedig *Lukács Géza* ajánló szavai után egyhangulag megválasztották *Juraskó Jakab* műszaki főtanácsost, ki a bizalomért meleg hangon mondott köszönetet.

A felügyelő-bizottság tagjai: *Czinke István*, *Kerekes Dezső*, dr. *Molnár József*, *Varga István* és *Varga Lajos* egyhangulag újra megválasztottak.

Napibiztosokká megválasztottak: *Andrási László*, *Benyo Béla*, *Benyo László*, *Csapó János* ifj., *Csapó József* timár, *Csapó József* ifj. tanító, *Csapó Lajos*, *Cseh István*, *Cseh János*, *Csizy Pál*, dr. *Eszényi Gyula*, *Gaskó János*, *Jaczkó Pál*, *Jávorszky József*, *Káposztás József*, *Konyha Béla*, *Koreny Pál*, *Kovács István*, *Kovács Gyula*, *Lévay István*, *Lévai Izsó*, *Loysch Ödön*, *Matolsy Pál*, *Pitta Rezső*, id. *Rábely Miklós*, ifj. *Simon János* timár, *Simon Mihály*, *Stolcz Zsigmond*, *Szabó József K.*, *Szathmáry Ferencz*, *Szügyi Zsigmond*, *Takács László*, *Tarjányi János*, *Törköly József*, *Török Pál* és *Ujváry Ferencz*.

Ezután olvastatott *Bornemisza László*, *Juraskó Jakab* és dr. *Veress Samu* által beadott indítvány, mely a pénzügyi intézet jövő fejlesztése érdekében tesz oly irányú javaslatot, hogy az igazgatóság bizassék meg az erre vonatkozó előmunkálatokkal s részletes előterjesztését az e célra egybehívandó közgyűlésen tegye meg. Dr. *Veress Samu* az indítványt nagy figyelemmel hallgatott és tapintatos beszédben is megindokolta. Csupán megemlíti, hogy a tárgyhöz szóltak: *Süteő István*, id. *Rábely Miklós*, dr. *Baksay Dezső*, *Benyo László*, dr. *Ráróssy Gyula*, *Lukács Géza*, *Percz Samu*, dr. *Weinberger Rezső*. Az indítványt egész terjedelmében nagy többséggel magáévá tette a közgyűlés.

Dr. *Bleier Leo* itt is indítványozta, hogy 500 kor. a megvakult katonáknak, 500 kor. pedig a Vörös-Kereszt egyletnek szavazzassék meg, azonban a közgyűlés nem tehette magáévá az indítványt, miután különben is felvétellett hadi segélyezési célokra 500 kor. és már eddig is megtette a magáét a pénzügyi intézet.

Dr. *Ráróssy Gyula* meleg szavakkal köszönetet mondott az elnöknek a közgyűlés tapintatos vezetéséért s ezzel a közgyűlés véget ért.

* * *

Másnap délután a *Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság* tartott közgyűlést a *Széman Endre* prépost-plébános, igazgatósági elnök elnöklésével. Mintegy 30 részvényes személyesen jelent meg s 19 részvényes szabályszerű időben deponált 187 szavazatra jogosító 312 darab részvényt.

Elnök a szabályszerű egybehívást és a határozatképességet megállapítva, szívélyesen üdvözölte a megjelent részvényeseket, a jegyzőkönyv vezetésével dr. *Kármán Aladár* igazg. jegyzőt bizta meg s a hitelesítésre id. *Rábely Miklós*, *K. Szabó József* és *Blau Vilmos* részvényeseket kérte fel.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felolvasott jelentése után *Cseh István* kir. táblai bíró emelt szót s a 17 éves multa visszatekintve, elismeréssel szölt a pénzügyi intézet helyes irányu vezetéséről, melynek realitását igazolja az, hogy a 200000 korona alaptőkével bíró intézet tartaléktőkéje immár 260000 korona. Teljes bizalommal, őszinte elismeréssel és megnyugvással veszi tudomásul a jelentést, indítványozza, hogy egyhangulag fogadja el a közgyűlés a mérleget, zárszámadást és javaslatokat, adja meg elismerése kapcsán a felmentvényt; s bizza meg az igazgatóságot azzal, hogy a pénzügyi intézetnek jövőben való fejlesztése érdekében

foglalkozzék illetékes faktorok bevonásával komoly tervekkel és módoszatokkal s amennyiben ez eredményes lenne, hívjon össze közgyűlést a tárgyalás és döntés megejtése céljából.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta ezen indítványt s az igazgatóságnak a megbízást megadta.

Az 1914. évi tiszta nyereség 50281 korona 04 fillér s az előző évről 1805 korona 33 fillér hozatott át e czímen. Osztalékként részvényenkint 6 koronát javasolt az igazgatóság kiadni, jótékony célra 700 koronát szántak, a rendes tartalékalaphoz a 10%, vagyis 5028 kor. 10 filléren kívül 4893 kor. 90 fillér, kétes követelések tartalékalapjához 15000 korona, összesen 19893 kor. 20 fillér esatolandó, jövő évi számlájára 3202 korona 55 fillér irandó át. A tartalékok e szerint most már 260000 koronára emelkedtek.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság és felügyelő bizottság előterjesztését és javaslatait, az évi zárszámadást jóváhagyta és a felmentvényt az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak megadta.

Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő dr. *Benyo Gyula* és *Lévai Izsó* egyhangulag újra megválasztottak. A *Mariássy László* helyébe pedig új igazgatósági taggá választott dr. *Mihalik Dezső* vm. tiszti főügyész.

A felügyelő bizottságba a lemondott *Jurecska János* helyébe *Dapsy Rezsőt* választották egyhangulag.

Napibiztosokká megválasztottak: *Andrási László*, *Blau Vilmos*, *Braun Gyula*, *Csapó József*, *Csillag Mór*, *Deutsch Áron*, *Diczky Pál*, *Fekete Mihály*, *Gondkievics Ferencz*, *Hizsnyan Béla*, *Hlozek János*, *Ivanyik György*, *Jaczkó Pál*, *Jellinek Bertalan*, *Kerekes Dezső*, *Kohn Albert*, *Kovács István*, *Kohn József*, *Kukla István*, *Makovits Lajos*, *Martinovics Ferencz*, *Matolsy Pál*, *Mérész János*, *Miskolczy Lajos*, *Percz Béla*, *Pitta Félix*, *Pitta Rezső*, *Pitta Vilmos*, id. *Rábely Miklós*, *Rábely Károly*, ifj. *Róth Lajos*, *Schulhof Pál*, *K. Szabó József*, *Tarjányi János*, *Tóth Árpád*, *Török Pál*, *Varga Lajos*, *Végh Vilmos*, *Zavadszky Ede* és *Zsuffa Kálmán*.

Ezután *Cseh István* kir. táblai bíró indítványára a közgyűlés egyhangulag meleg elismerést és köszönetet mondott az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak és a buzgó tisztviselőknak s utóbbiaknak *Széman Endre* elnök is elismerését fejezte ki s ezzel a közgyűlés véget ért

Itéljük!

Hetek óta fojtogatja torkunkat az a bűz, mi a felkavart posztópanama moesarából terjeng e szerencsétlen ország fölött, mely mindenféle nációt és minden rendbeli gazembert keblére ölel. Mert a keblünkön melengettük ezeket, kik meghiztak vérünkön s most hála fejében megmárták nemzeti becsületünket; a külföld előtt pellengérré állítják s itthon végzetes katasztrófát készítettek elő nemzeti ellentállásunk: dicső hadseregünk ellen.

A közvélemény már zúgó tengerként hullámszik, háborog. És jogosan. S mégis még akadnak, kik a szennyeseket takargatják; akadnak sajtó-organumok, ügyvédek, kik a betű s az ékesszólás varázserejével akarják fehérre mosni, akik védő szárnyaik alá veszik vagy akarják venni a bűnök ez óriási szülöttjét. De szerencsére oly kicsinyek azok a szárnyak, hogy a fürtelemnek minduntalan kilóg alóla a lába.

A gyakorlatban az e fajta bűnözéseknek árnyalatszerű elnevezést adott a morál: rablás, lopás, sikkasztás, hűtlen kezelés, panamázás stb.; de erre a tette nem a panama, hanem a legerősebb kifejezés is enyhe célzás csupán, mi sejteti csak, de nem nevezi meg a bűn nagyságát. Ez a minősíthetetlen legnagyobb hazaárulás. Itt nem arról a tizmillióról, nem arról a centiméterenként ellopott sok ezer méter posztóról, nem a papiros eszímákról van szó, hanem az ezek okozta veszteségről, száz meg száz-ezer munkás ifju és családapa életéről, kiknek nincsen egyebük e hazában, szomorú magyarságuknál, kiknek minden vagyonuk két karjuk vagy esetleg egy darabka föld, melyből táplálkozik; kik mégis esodás daczezal és szeretettel védik ezt a rögöt, mely nekünk szent, mely a milliomos hiénáknak is otthont és védelmet ad a mindent eltipró orosz kény ellen. S ezek a mi büszkeségeink és védőink megdermedt tagokkal állanak őrt a végeken, míg a zordon észak reájuk zudítja a velőket megtagyaszító nemerét vagy állig temeti be az őrtálló vitézt a hógörgeteg, míg fölötté röptében fagy meg a madár... s ott pusztulnak el vagy lesznek legszentebb kötelességük teljesítése közben örökre nyomorultak elfagyott végtagokkal.

Ennél nagyobb árulást nem követhet el hazája ellen az sem, ki az ellenséggel közvetlen czimborál, aki kémkedik vagy rabló seregeket kalauzol rejtett utakon. Ennek semmi megtorlás nem elég szigorú s a nemzet teljajdulása hangosan követeli, hogy: rang, vagyon, vallás és nemzetiség és minden más tekintetbe vétele nélkül — csupán a bűnt mérve — szabják ki a büntetést.

Itt nincsen enyhítő körülmény. A nemzet, a társadalom, a morál álljanak oda a bírák háta mögé s ha a bíró keze emberi természeténél fogva megremegne az igazságszolgáltatás pallosával, a nemzet vegye a kezébe azt a pallost s irtsza ki testéből könnyörtelenül most és mindenkorra a világháboru e szégyen-fekélyeit!

Telek A. Sándor.

Hirek és vegyesek.

Kitüntetések. *Fábián Vilmos*, a rimaszombati egy. prot. főgimn. tanára, tartalékos zászlós, a kiról az ősszel megirtuk, hogy az északi harcztéren megsebesült, most ujabban szép kitüntetésben részesült hősiességeért, amennyiben a nagy ezüst vitézségi érmet nyerte el. A kitüntetés híre barátai és ismerősei széles körében nagy örömet keltett

Ugyancsak magas kitüntetésben részesült *Czibur Sándor* tart. tüzérhadnagy, az itteni államépítészeti hivatal mérnöke is, ki kezdettől fogva a harcztéren van. A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a „Signum laudis”-sal tüntette ki a széles körökben kedvelt fiatal hadnagyot.

Egyházi előléptetések. A király a roznnyói székeskáptalanban *Horváth József* örkanonoknak az éneklőkanonokságra és dr. *Göbl Márton* idősb mesterkanonoknak az örkanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyta s az ekként megüresedő mesterkanonokságot dr. *Fábián Antal* rimaszécsi plébánosnak adományozta. *Saskeőy Ferencz* litkei plébánost pedig ugyanezen székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki. Ezen egyházi kinevezések, melyek nemesak az egyházi, de a világi életben is kiváló s köztisztületnek örvendő férfiakat értek, széles körökben keltenek méltó örömet.

Kinevezés. A belügyminiszter az 1913. évi szabályrendelet alapján a belügyi kezelői vizsgabizottság tagjává kinevezte a városunkbeli származású Vigh Bertalan kir. tan., belügyminiszteri elnöki segédhivatali főigazgatót.

Előléptetés. Kriston Kálmán helybeli törvényszéki irodatiszt fia: Kálmán, ki a cs. és kir. 5. gyalogezredhez mint önkéntes vonult be, e héten a vizsga sikeres letétele után kaddett őrmesterré lett előléptetve.

Halálozás. Városunk kereskedői testületének egyik szorgalmas, munkás és tekintélyes tagja: Soós Gyula, ki büszkén vallotta magát e város polgárának s egyidőben élénk részt vett a politikai, egyházi és köztéren kifejtett küzdelmekben, folyó hó 21-én 49 éves korában, boldog házassága 3 ik évében hosszas betegség után elhunyt. Rendkívüli munkakedvvel és munkabírással kezdte meg mint fiatal kereskedő az itteni piacon működését s üzlete rövid idő alatt felvirágozott és bár ő sokat fáradozott annak fejlesztése érdekében, testi ereje nem csökkent, hatalmas, robustus alakját mindenki bámulta s nem hittük volna, hogy ilyen korán kidől sorainkból. A városi képviselőtestületnek tagja volt s több közérdekű ügy intézésénél készségesen közreműködött. Halála széles körökben keltett részvétet. Bánatos feleségén szül. Káposztás Erzsébeten kívül első feleségétől származott két gyermeke: Gizella és Zoltán, mélyen sujtott édes anyja: özv. Soós Ferenczné, testvére: Soós Lajos budapesti m. kir. posta távirdaigazgatósági titkár és kiterjedt rokonság gyászolja. — Az elhunytat impozáns részvét mellett temették folyó hó 23-án s a koszorúkkal borított ravatal felett Czinke István ref. esperes mondott szívhez szóló, szép gyászbeszédet.

Balázs János 36 éves, itteni születésű asztalossegéd folyó hó 27-én a megyei közpórházban tüdővészben elhunyt.

Elhunyt katonák. A városunkban előfordult kiütéses tifusz eset halállal végződött. Altvater János krasznaterebesi 28 éves katonára, az 5. cs. és kir. gyalogezred 2. századából, polgári életben fűszerkereskedő, nős, f. hó 21-én 9 napi betegség után meghalt. Folyó hó 22-én katonai temetéssel helyezték örök nyugalomra.

Nemes László, a cs. és kir. 5. gyalogezred 5. századának őrzetője 24 éves korában folyó hó 23-án tüdővészben elhunyt. Kővágerei illetőségű volt s a harcztérről került betegesen haza. Temetése katonai pompával ment végbe folyó hó 24-én s az ezredes-parancsnok is megjelent a végtisztességtételen.

Népfőlkelői bemutató szemle. A megyei „Hivatalos Lap” mai rendkívüli száma közli az április 6-ikától május 4-ikéig tartó népfőlkelő bemutató napok tervezetét. Két bizottság fog működni. Az I-ső számú április 6-án Dobsinán, 8-án és 9-én Rozsnyón, 12-én Tornalján, 14-én Putnokon, 16—17-én Feleden, április 19-én hétfőn Rimaszombatban soroz. A II-ik számú bizottság április 6-ikán Jolsván, 7-én Nagyrőczen, 9-én Ratkón, 12—13-ikán Nyustyán, 15-én Helyán soroz.

Köszönetnyilvánítás. A Magyar Szent Korona Országai Vöröskereszt-Egyletének rimaszombati városi fiókja javára folyó hó 13-án a cs. és kir. 5. gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksága engedélyével és a művészi erők közre működésével rendezett magas színvonalú hangverseny anyagi eredménye 1204 korona volt, mely összeget a rendezőség az itteni Vöröskereszt-Egylet céljaira pénztárunkhoz beszállította.

Kedves kötelességet teljesítettünk, mikor a jótékony cél iránt tanusított kiváló és messze-menő jóindulatért elsősorban a cs. és kir. 5. gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságának, illetve lovag Wiktor Tádé cs. és kir. kamarás ezredes urnak, ugyszintén a hangverseny rendezésében fáradozóknak, valamint a szives közreműködőknek e helyen is őszinte, hálás köszönetünket fejezzük ki.

Rimaszombat, 1915. márczius 24.

A Vöröskereszt-Egylet rimaszombati városi választmánya nevében:

Az Elnökség.

Kérelem a rimaszombati hölgyekhez. A „Koronás segélyző társaság” egyik legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a háboruban megvakult katonák javára is küld segítséget. Most a husvétünnep alkalmából ezt a segítséget hathatósabba tehetnék nemes-szívű hölgyeink avval, ha a husvétünnepi öntözködés és piros tojás helyett váltságot adnának erre a célra a „Koronás társaság” részére. Főlkérjük tehát a rimaszombati szép hölgyeket, sziveskedjenek ezt a nemes célt felkarolni és a héten erre a célra váltságadományokat küldeni. Ilyen adományokat lapunk szerkesztősége is elfogad és rendeltetési helyére juttat.

Távozó diákok. A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumnak mintegy 15 diákja fölött tartottak konferenciát e héten, mert az illetők nemsokára elhagyják a szülői házat is és hadbavonulnak. Ezek a hazáért munkába álló tanulók most megkapták évváró bizonyítványukat és a VIII. osztályt végzők érettségijüket.

Katonák szabadságolása. A legénységnek a tavaszi, vetési és szőlőművelési munkálatokra tervbe vett szabadságolása a márczius hó elején uralkodott téli időjárás miatt bizonytalan időre elhalasztott. Időközben az időjárás javulása következtében elrendeltetett, hogy a katonai (hadtest) parancsnokságok a vármegye alispánjával egyetértőleg állapítsák meg, hogy az illető vidékről való legénység mely időtől kezdve szabadságoltassék. Az egyes megyék alispánjai pedig utasítottak, hogy a területükön levő gazdasági egyesületekkel, esetleg a törvényhatósági városok gazdasági egyesületeivel is lépjenek érintkezésbe s ezek kívánságának figyelembevételével tegyék meg javaslataikat. Ily módon legjobban lesz elérhető, hogy a legénység az illető vidék különleges éghajlati és gazdasági viszonyainak figyelembevételével megállapított időben kapja majd a szabadságot. A szabadságolások kezdetét az illető törvényhatóságok területén közhírré fogják tenni.

A vária „Hivatalos Lap” mai rendkívüli száma közli Lukács Géza várm. alispán közérdekű hirdetményét, mely szerint a katonák a tavaszi vetési és szőlőművelési munkálatokra való szabadságolásának kezdetétől április hó első napját állapította meg a katonai parancsnoksággal egyetértőleg.

Gondnoksági ülés. Az állami polgári leányiskola gondnoksága dr. Löcherer Tamás elnöklésével t. hó 24-ikén ülést tartott, melyen Kárpáti Sándor jegyző felolvasta a jegyzőkönyvet, aztán Kárpáti Kardos Jusztin igazgató a tandíjmentesség iránt utóbb beadott kérvényeket terjesztette a gondnokság elé, s végül ugyancsak az igazgató jelentést tett több szükséges tanszer beszerzéséről.

Közgyűlés. Az ipartestületi nyugdíjegylet évi rendes közgyűlése ma vasárnap délelőtt 11 órakor fog megtartatni a városháza tanácstermében.

Gabonaneműek, burgonya és liszt szállítása. A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara figyelmezteti a kerületbeli termény- és lisztkereskedőket, malmokat, sütőket, hogy a kormány rendelete szerint folyó évi márczius hó 29-től kezdve buzát, rozsot, árpát, tengerit, burgonyát, valamint az ezekből előállított lisztet, rizslisztet vasuton, hajón, gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre csak szállítási igazolvány mellett szabad szállítani. Az igazolványt bélyeg- és díjmentesen a hatóság (főszolgabíró, rendőrkapitány, önálló városokban a tanács által megbízott tisztviselő) adja ki és a fuvarlevélhez csatolandó. A ki e szabály ellen vét, kihágást követ el s büntetése két hónapig terjedhető elzárás és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Hazafias ünnepély Pelsőczen. A pelsőcezi ref. egyház előjáróságának elnöksége az ottani kiegészítő hadikórház vezetőségével részben a Pelsőczen elhalt hősök siremlék-alapja és részben a megvakult katonák országos alapja javára folyó hó 15-én hazafias ünnepélyt rendezett. Tiszta jövedelem 335 korona és 50 fillér volt. — Az ünnepély műsora ez volt: 1. Szózat. Énekl: a közönség. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: Dusza János ref. lelkész. 3. Bathó I-től „Kossuth apánk” című dal. Énekl: a vegyeskar. 4. Szuhay B.-től „Az én hitem”. Szavalja: Csepcesányi Boriska. 5. Jókai Mórtól

„A munkácsi rab”. Előadja: Dusza József. 6. Farkas I-től „A vén cigány” című melódráma. Előadja: Prékopa Ilonka, zongorán kíséri: Czékus Lenke. 7. Kurucz nóták. Énekl: Blum Rezsőné, kíséri: Koller Margitka és Farkas Andor. 8. „Ápád siri álma”. Előadja: Kardos Lajos. 9. Himnusz. Énekl: a közönség. A vegyeskar szereplői a következők: Blum Rezsőné, Nagy Pál Margitka, Czékus Lenke, Homoly Emike, Sebő Boriska, Pravdos Annuska, Koller Margitka, Csepcesányi Boriska, Pravdos Matildka, Pápezsik Erzsike, Kondor Piroska, Toplánszky Paula, Kardos Katicza, Prékopa Ilonka, Hermel Margitka, Prékopa Piroska és 14 lábbadozó sebesült. — Feltűfizettek a következők: Bing Ignác 5, Weisz H. 2, Erdélyi R. t. 12, Szücs Ede 5, N N 2, Szebenyi Mihály 1, Ambrus András 2, Feldmann Aladár 3, dr. Deutsch Lipót 5, özv. Czékus Lászlóné 5, Bergstein Miksa 2, Lőrincz László 1, Pravdos István 1, Mester István 3, Kossuth Istvánné 5, Kondor Piroska 2, Lunacsek Gyula 2, Deési Sándor 1, Mihalovits Gyula 1, Czékus István 2, Győry Béla 2, Fischer Szigfried 7, Blitz Rezső 4, Witriol Henrik 2, Dusza János 3, Hronyecz Mihály 1, Blum Rezső 10, Becze Károly 2, Grünfelder János 2, Bing Józsefné 2, Bernáth Sándor 1, dr. Gescheit József 2, Simon Istvánné 5, Szalai Sándor 2, Dancz József 2, Toplánszky Antal 2, Pulen Sámuel 1, Varga Zsigmond 1, Miklóssy József 5, Burgethy Béla 2, Kohn Herman 2, Pulen Márton 1, Kőrösi Károly 1, dr. Dénes Jenő 3, Spindler N 1 kor., Kemény Miksa 1 kor. 40 fillér, Becze Zsuzsanna, Csapó Zsuzsanna, Csapó Erzsébet 40—40 fillért.

Nyugtázás. A Rimaszombati Gazdakör — mint birtokossági tanács — néh. Soós Gyula birtokossági elnök emlékezetére koszorúmegváltás címén a harcztéren elesett katonák árváinak a fölsegélyezésére 20 koronát szolgáltatott át lapunk szerkesztőségének. — Illetékes helyére juttatjuk.

Katonáink jó ellátása. Lapunk munkatársa: Stella C. Cordis írja, hogy most a Kárpátokon túl nem folynak oly titáni harcok a harcztéren, mint kezdetben. Mindkét fél pozíciókat talált s azokban elásta magát. A jelenlegi harc nem annyira taktikaszere, mint inkább technikai s ebben is legnagyobb szerepük van a repülőgépeknek. Nincsenek járőrök, mert helyettesítik ezeket a repülőgépekről felvett fotografiák. Az egész fronton mély és fedett lövészárkokban tanyázunk, de ezek előtt 50—100 lépésnyire alarmirozó őrségek vannak, szintén fedett vagy földberezített kunyhókban s csak a posztoló áll szabadon, ha hó van fehér köntösben, ha nincsen, szürkén. Meghatározott napokon a zászlóaljok felváltják egymást, úgy hogy pihenésre is annyi nap esik, amennyi a fegyverben eltöltött idő s így nincsenek is tömeges betegedések a nagyon változó és rossz időjárás miatt. Az élelmezés kitűnő. Nem fordul elő eset, hogy 2—3 napig éheznek a katonák. A konyha közvetlen a szállások mellett van s mindig meleg az étel. Kenyér, konzervhus, czvikbak, cigaretta mindennap a rendes adagban eljut a legénységhez. A postajarat ép olyan mint otthon, 4—5 nap alatt eljön a levél s a 335 grammos csomag. Támadások (Angriffek) csak akkor vannak, midőn az ellenségnek állásait jól kikutatják a repülők. Érdekes, de hátborzongató dolog a merész aviatikusok szerepe, midőn az ágyuk tüzeiben repülnek. De sokszor mi is lapulunk, ha tüzeink füstje elárulja odvainkat, mert akkor csapkodnak a srappellek. Sokszor inkább nem tüzelünk. Sokszor a magunk tüzétől is szorulunk, mert itt ott kigyullad egy-egy kunyhó. Érdekesek ezek! Uraságok-, parasztoktól elhordott épületrészek található benne s nagyon megválogatjuk, midőn beleköltözünk. Szinte sajnáljuk néha elhagyni, mert nem jut mindig jó lakás. Egyébként a hangulat állandóan bizakodó és jó reményekkel telt, mégis vágyódunk a hazai levegő és mieink látása után.

Apolló-Színház. Mult szombaton és vasárnap nagy érdeklődés mellett folyt le a Horváth Kálmán kis társaságának szórakoztató előadása. A szellemes és élvezetes kabaret számok s az ügyesen megírt „Mese egy közkatónáról” című darab bemutatása általános tetszést keltett. Csütörtökön is volt előadás változatos programmal s a mai változatos műsor vonzóan van összeállítva.

Évfordulón. Kossuth Lajos halálának évfordulóján a függetlenségi párt ez idén is megemlékezett a haza nagy halottjáról s a sirra a párt nevében szép beszéd kíséretében koszorút helyezett el *Jaczkó Pál* orsz. képviselő.

Utlevelek láttamozása. A román kir. kormány rendelkezése a Romániába szóló összes utlevek konzuli láttamozását előírta. Az utlevek láttamozásáért 5 korona konzuli illetéket kell fizetni, mely illeték az utlevél-lapot kiállító hatóságnál fizetendő le.

Adomány megvakult katonáknak. *Lukács Gézá* néhoz, a segélyakció elnöknőjéhez a háboruban megvakult katonák részére követező adományok érkeztek: *Lipták István* ref. s. lelkész Ragály persely pénz 2 korona, *Trizsi* ref. egyház persely gyűjtése 10 korona.

A hadijóléti intézmények közös számolóczédulái. A Vörös Kereszt, a Vörös Félhold és a Hadsegélyző Bizottság elhatározta, hogy minden eddigi hasonló akció beszüntetésével, közös új számolóczédulákat bocsátanak ki, melyek mind a három felsorolt hadijóléti intézmény jelvényét magukon viselik. Mind a három intézménynek vezetősége arra kéri a hazafias közönséget, valamint a hazafias társasköröket, vendéglősöket, kávésokat, hogy ezeket a jövő héten forgalomba kerülő számolóczédulákat a lehető legnagyobb mértékben igénybe venni sziveskedjenek. Ez a kérelem annál is inkább jogos, mert az ujonnan kibocsátandó számolóczédulákból eredő jövedelemnek minden egyes fillére a felsorolt három intézmény hazafias és emberbaráti céljaira fog fordíttatni. Aki ilyen számolóczédulákat óhajta, legyen szives írásban vagy telefonon, de mindenestre minden közvetítés kizárásával a Vörös Félhold Országos Bizottságának képviselőházi irodájához fordulni.

Gyanus haláleset. Jolsván folyó hó 22-én a vizbefulva találták a 48 éves *Németh András* nevű ottani lakost s miután testén külső sérelmi nyomok is voltak, a nagyrőcsei kir. járásbírósa a hulla boncolását elrendelte. Ez folyó hó 23-án megtörtént Jolsván s *Prékopa Rezső* kir. járásbíró, dr. *Hensch Géza* és dr. *Rácz* Endre jolsvai orvosok jelentek meg a helyszínen. A vizsgálat kiderítette, hogy *Németh András* megfojtották és kirabolták s aztán holttestét a vízbe dobták. Az eljárás folyamatban van.

REMEKSZABÁSÚ KOSTÜMÖK, divat felöltök, legújabb kalapmodellek és választékban rendkívül jutányos áron kaphatók: **FISCHER BERTA** női divattermében **Rimaszombat.** 2-6

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett, drága jó férjem elhunyt alkalmából részvétüket kifejezték vagy a végtesztességen megjelentek és a nehéz órákban a veszteség fölött érzett mély fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ez uton mondok hálás köszönetet. — Rimaszombat, 1915. márczius 26.

Özv. Soós Gyuláné.

Gondatlanság. Rimakokován folyó hó 23-án az 5 éves kis *Oláh Amáliát* anyja magára hagyta s a kis leány a takaréktűzhelynél olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy azokba belehalt. Folyó hó 25-ikén a kis leány hulláját dr. *Musotter Miklós* vizsgálóbíró jelenlétében dr. *Zehery István* tb. vmegyei főorvos és dr. *Honéczy Gyula* rimakokovai körorvos felboncolták s a vizsgálat a gondatlan anya ellen megindult.

A Vörös Félhold jelvényei, melyek kétségkívül a legszebbek az összes most forgalomba hozott jelvények között, most már elég nagy számban készültek el ahhoz, hogy az egész országban elterjeszthetők legyenek. A Vörös Félhold támogatására alakult Országos Bizottság kéri az érdeklődőket, azokat, akik a hazafias cél szolgálataiban ilyeneket esetleg árusítani szándékoznak, forduljanak az Országház épületében elhelyezett budapesti központi irodához, mely utánvétellel vagy a darabonként egy korona árú és csomagonként 25 fillér postadíjnak beküldése ellenében a kívánt mennyiségű jelvényt szivesen szolgál.

150 métermázsa elsőrendű széna eladó

ANTÓNY földbirtokosnál KÖVI (Gömörm.)

Katonák látogatása. A Balkán had-erők cs. és kir. hadseregfőparancsnoksága akként rendelkezett, hogy a hadseregtörzset egész területére nézve, tehát Bosznia, Hercegovina és Dalmácia területére kiterjedőleg is megtiltotta, hogy az ott levő katonai személyeket hozzátartozóik, feleségeik vagy egyéb rokonaik és ismerőseik meglátogathassák. — Ezen tilalom következtében a rendőrhatalóságok a megjelölt országok területére szóló vasuti utazási igazolványokat nem állíthatnak ki.

A Vörös-kereszt egyesület céljaira ujabban a következő szives adakozások történtek:

Pénzbeliek: N. N. 20 kor., Feled és Vidéke Takarékpénztár 50 kor., dr. Kardos Géza 10 kor., Kohn Adolf és neje 2 kor. — A folyó hó 13-án rendezett hangverseny jövedelme 1204 K.

Természetbeliek: Benyo László 2 drb borogató ruha, 12 drb zsebkendő. Loysch Ödönne 18 drb zsebkendő, 2 drb ing. Hálás köszönettel nyugtazza az elnökség. — (Helyreigazítás.) Folyó év február 7-én tévedésből Kohn Albert és neje neve közöltetett az adakozók között. Kohn Adolf és neje adott ekkor 25 koronát. Szivesen helyreigazítjuk.

CSARNOK.

Az utolsó levél.

...Édes anyámnak üzenem,
Ha megkapja a levelem
Olvassa erőben; nekünk
Sok bajjal telik életünk.
Úgy néha néha nap fázunk,
Mert hóból épült a házunk...
Úgy néha temetünk egyet,
A golyó akit megejtett...
De azért jól vagyunk; engem
Ne sirasson jó szülőm, lelkem.

Ugy néha elfog a bú-gond:
Szeretném látni az otthonot;
Az ugart forgatni kéne;
— Sovány lesz őszre a kéve.
Maholnap fakad a réten
S a kaszát pör lepi tetlen...
Hejh, erre a halál vágja,
Sűrű rend hull a nyomába...
De azért jól vagyunk; engem
Ne sirasson jó szülőm, lelkem.

Hát lent az alvégen, mondják,
Nincsen-e valami újság?
Az a lány vár-e még? érti...
Köszöntöm, mondják meg neki,
Hogy golyó zápora közben
A képe itt volt előttem,
S a szívem úgy elsírt érte:
Hátha tán más meg is kérte...
De azért jól vagyunk; engem
Ne sirasson jó szülőm, lelkem.

A kesely, a bímbó él-e?
Katonák nem vitték még el?
Hát a kert? violánk lesz-e
Amin elmulat a lepke?
Jaj, erre annyi sok rózsa
Hull szerte a fehér hóra...
Még irnék, de ottkűnn est lett...
Nem látok... a kezem reszket...
De azért jól vagyunk; engem
Ne sirasson jó szülőm, lelkem.

Telek A. Sándor.

A boldogság vagy Jánoska otthon.

Irta: JURDIK ALADÁR.

Házasság! Óh te meleg, puha édes kis házasság! De boldog vagyok! Nagyon, nagyon boldog!... Édes Istenkém, ki ott vagy fenn, a felhők felett, de nagyon szeretsz Te engem!... Adtál kenyeret, adtál kalácsot, puha fészket s benne feleséget, adtál és adsz minden testi-lelki jót, hát mondd... óh mondd, mit akarsz, hogy cselekedjem, mivel haláljam meg a Te nagy jószágod?! Mert mi voltam én ezelőtt öt évvel?... egy semmi... egy kutya, egy agyonrugdosott kutya voltam... egy piszok... egy... egy... egy...!

És most? Óh, ha ezt ki tudnám mondani!... Otthonom van! Egy meleg puha kis otthon!..

Hallod-e te nagy világ! Tudjátok-e mi az?... Egy édes bájos otthon? S benne egy gyöngéd, gondos, szerető asszony!... Az én asszonyom!... ki csak szeret... szeret!... Ki megfőzi az ebédet, elkészíti a vacsorát, ki vasárnap reggel tiszta inget készít... ki megölel, ki megcsókol, ki fölvarrja a gombot, ki legtitkosabb vágyaimat is kilesi és boldogan teljesíti... és csak szeret... szeret... mindig csak szeret!...

S ezelőtt?... csupa szenny... csupa piszok, össze-visszaság! Szesz, gőz, tivornya, dőzsölés, leketlenség stb.! Pfuj! — de utálom magam!...

De — és itt hála Néked óh Uram! — megláttam őt!... Az anygalt... az én Anygalmat! S most boldog vagyok! Ime, itt ülök meleg fészkemben egy széken az asztal mellett és megelégedetten pipázgatva, regényt olvasok. Körülöttem a legnagyobb rend és fölemelő tisztaság. Feleségem gondos kezének rendezgető munkája a legkisebb butor darabon is meglátszik. Itt olyan jó lenni, olyan kedves itt minden, olyan puha... olyan meleg... olyan asszonyias...

Ilyetén monologizált magában Jánoska. Mondom csak magában, mert hiszen csak gondolta mindezeket. De, hogy erősen gondolkozott, az látszott az arczáról. S ime, most is félelmesen ránczolja össze a homlokát — bizonyára valamiért a multból — és fölugrik a székről...

De jaj, a szék nagyot zörren...

Jánoska rémülten nyomja jobb kezét a szájára és lélekzetét is visszafojtva, mereven néz a szoba egyik sarkába.

Nyugodott vala pedig ezen sarokban, Jánoska reménye, leendő vagyonának egyik örököse, ifjabb Jánoska.

Nem hallatszott semmi. Lábujihegyen, nagy lépésekkel lassan közeledett Jánoska a gyermek-kocsi felé. Ott megállott és szivszorongva leste a benne alvó örökösöt. Majd lehajolt, fülét egészen beledugva a kosárba, hallgatódzott. Azután lassan kiegyenesedett és amint jött úgy ment vissza az asztalhoz. Itt aztán lélekzett egyet. De mondhatom, egy légy zugása nem sok, de Jánoska — a könyvelő ennyi zajt sem csinált.

Bizony alighanem pesztonka volt most Jánoska. Nevezetesen úgy történt a dolog, hogy egy uzsona táján így szólott az anygal:

— Te itt maradsz a gyerekekkel, én meg ki megyek Jolánkával a kertbe. Gyomlálni, — mondta utána.

— I... igen — egyezett bele készségesen Jánoska.

Helyet foglalt hát megint az asztalnál s tovább olvasta kedvencz regényét, a „vasgyárost”. Bizonyos lelki rokonságot vélt fölfedezni önönmaga és a vasgyáros között. Legalább is biztos, hogy hasonló körülmények között ő is — már mint Jánoska — úgy bána a feleségével. Ha persze ok volna rá, Na de hát...

Ó hogy is képzelek ilyet! Isten ments!... Hál Istennek, a házi békém meg van. S ez a fő.

Ezalatt pedig dülöngélő, bizonytalan lépésekkel mászkált „valami” az előszobában. Majd éktelenül elkezdte rugdosni az ajtót.

— Apuczi... apuczi...! Nyissza ki, melt be akalok menni...

Jolánka volt! Ugy látszik megunt a gyomlálást. Apuczi ijedten tette le a könyvet és szaladt ki a kis lányhoz. Fölkapta, kivitte az udvarra.

— Be akalok menni, be akalok menni...

— De kis bogaram, hiszen nem mehatsz... tudod, hogy alszik a Jánoska...

— Én nem bánom, én nem bánom!... Jánoskához akalok menni...

— Nézd csak édes, mit adok én neked... kell-e? és hirtelen egy piskótát kotorászott ki a zsebéből. (Jó, ha az ember mindenre készen van.)

— Na látod kis bogaram, már sirni akartál. Hiszen szeret téged apukád. Ó, hogyne szeretne. Jó-e a piskóta? jó-e?... Aztán látod, nem szabad a szobába bejőnnöd. A babuska azért haragszik, nagyon haragszik...

— A Jánoska?

Igen! Persze!... a Jánoska. Ő csak aludni szeret. Te is szeretnél aludni, mikor olyan kis baba voltál. Bizony!... De nini, milyen szép baba van neked... nézd csak... hogy sir szegény... és figyelj csak... téged hív, azt mondja gyere, gyere hozzám kis mamukám... Hallgasd csak... hallgasd... No, lemégy-e hozzá aranyom... le-e? Leteszlek, jó?... Nem? No jó, jó! Ha nem, akkor nem...

— Ah!... nézd csak... egy madár!... Jaj, de szép madár!

— Hol apuczi?

— Ott azon az ágon, ott. Látod? És milyen szépen danol! Így danol, hallgasd csak... Jolánka, Jolánka.

— De hol van — apuczi — én nem látom... Gyele oda.

— Ah elröppent, elröppent! Ott száll, látod, ott, ott, ott! Ó is a kis fiacskájához száll...

— Akkol gyelünk mi isz Jánoskához!...

Ó, hogy gondolsz ilyet!... Jolánkám, szentem. Haragszik most Jánoska... Jánoska most...

— Én nem bánom, én nem bánom! Jánoskához alkalok menni!

— Nesze piskóta, szentem, nesze! Egyél... egyél... van apuczinak ilyen sok, ó nagyon sok! Jaj, de jó! Ugy-e jó?... Na látod, mondtam éa, hogy jó. Nesze a másik kezeckébe is adok egyet. Nesze. Na... és most megyek be, hozok neked még... csukrot is hozok... és és csokoládét is... és te addig itt vársz reám... itt a kis lányodnál... Aztán adsz neki is piskótát... Jaj, de éhes szegényke!... Na!...

Es ezzel a „na”-val le próbálta tenni a kis édest a Sári babához, de a próba továbbra is csak próba maradt. A kis lány minden ilyen-nemü kísérlet ellen élénken tiltakozott.

— Én nem alkalok, nem alkalok lemenni...

— Odavágjak — mondta apuczi izzadt homlokát törülgetve, miközben a kert felé is sandított egyet a szemével.

— Ha meghallotta volna!... ijedezett magában. De nem volt semmi baj. Jánoska hát tovább mulattatta a leendő házikisasszonyt. Különben a kis János alszik, nem muszáj nekem mellette ülnöm.

A kis János csakugyan aludt. Édesdeden aludt. Bizonyára szépeket is álmodott, mert néha néha mosolyra szélesítette ki szájacskáját. Olyan enni-valóan édes volt. Nem is csuda, ha egy kis legyecske sehogy sem akart mellőle tágitani. Rászállott az orrára és ott sétálgatott. Jánoska elzavarta kis kezeckéjével. Persze álmában, öntudatlanul. A legyecske visszajött. Többször, sokszor jött vissza. Nagyon szemtelen legyecske lehetett. A kis Jánoska legalább nem tudta végérvényesen elűzni. (Lám a legyek között is akad ilyen schmuczig!) Utóbb aztán meg sem elégedett a szép nézésével és a sétálgatással, (volt benne sok az emberből) de meg is akarta kóstolni.

Es ez önféjü teremtés, amit gondolt meg is tette.

Pubi tehát fölédredt és — mivel az volt a szokása — kezdett beszélni. Hosszabb ideig beszélhetett így önmagával, de a végén is valami gyanus érzés lopózkodott a szívébe. — Csak nem vagyok én itt egyedül — gondolta magában. Hogy lehet az, hogy engem most nem vesz észre senki? Hiszen máskor, ha kinyitottam a szemem, körülöttem lebzseltek mindenki! Nyaltak-faltak és most semmi. Itt valami hiba van — állapította meg ifj. Jánoska. Mind amellet nem zúgolódott még, hanem, hogy a dolog mi-benléte felől bebizonyosodjék, fölemelte fejecskéjét — már amennyire öt hónapos kora megengedte — és végig nézett a szobában. De bizony az üres volt. Csak a legyecske nyalta a száját az éjjeli szekrényen.

— Hejnye a tagadóját! — méltatlankodott, ezt nem fogom eltűrni.

*

Idősb Jánoska ész nélkül tette le Jolánkát és rohan be a szoba felé. Igen ám! — de ami szabad Péternek, az szabad Pálnak is! (Érdekes, hogy ezt már az olyan kis két éves csitri lánykák is tudják.) Jolánka nem értette a tréfát. Apuczi megállt az előszobában. Egészen megzavarodott. Mit csináljon most? Elül viz, hátul tűz. (Néha kerül az ember ilyen helyzetbe.) Visszaszaladt a Jolánkáért és úgy rohant Jánoskához. A balkezében tartotta Jolánkát, a jobb kezével a kocsit huzgálta.

— Zs... zs... zs!... Zs... zs... zs!... Jolánkám ne sirj, ne sirj! Legalább te ne sirj. Zs... zs... zs!... Zs... zs... zs! A fene bujjon belétek, hát hallgassatok már! Hisz meg kell örülnöm!...

S a végszóra — óh Egek! — „beleng” az angyal, az én Angyalom! (már mint a Jánoskáé) és ily nyájas szavakra fakadt:

— Ó, te istentelen te... te!... Te vén gonosztevő, te!... Hát van-e benned egy csepp emberies érzés... Hát ismerse-e Istent... te... Hisz megölöd őket... megölöd! Megölöd gyermekeimet!... te... te bandita... te!... Ó, hova is tettem az eszemet, mikor ehhez a latorhoz elmentem!...

— De... de... édesem — nyárfalevelezett Jánoska — talán csak nem ne... nekem...

— Nem neked — ed?... Talán bizony én akartam földhöz vágni a gyereket?... Ne félj, halottam én jól, de nem szóltam semmit. Csak néztelek. Csak...

— Csak nem gondolod...

— Azt gondoltam, használhatlak valahol. Hisz annyi a dolgom, hogy alig tudom, mihez fogjak hamarabb. De hát lehet e titeket (értsd: férfiakat, mivel egyik férfi olyan mint a másik) valamire használni? Ha csak az evésnél nem... no meg a vendéglőben... Igen... a pinczérányoknak a szelet csapni!... ott legény!... Idehaza meg földhöz vagdalja a gyerekeit... Óh, óh... János, hát mikor térsz már magadba? Mondd, mikor?

Jánoska nagyot lélegzett.

— Isten látja lelkem, egy ujjal sem nyultam egyikhez sem. S egyáltalán nem értelek...

— Nem értesz... nem értesz — szakítja őt félbe az asszony halkán, csendesen — hiszen épen ez a baj, hogy nem értesz...

A gyerekek elcsendesedtek. Az igaz, könnyű is volt a kis Jánosnak elhallgatni, hiszen ő azt kapta, amit egy anya csak nyújtani tud. Nem is törődött tovább a világ folyásával, hanem csak a szórakozásának élt, néha-néha elégedett czuppanásokat hallatva. A nagy Jánoska előbb mintha felelni akart volna hü nejjének, de elállott e szándékától. Nem mutatkozott célszerűnek most tárgyalásokba bocsátkozni. Igaz ugyan — állapította meg magában — az egész dologban annyira vagyok hibás, mint az a fecske ott az eresz alatt, de hát haragszik a feleségem. Majd máskor. Legyünk elné ők egymás hibái iránt.

Az asszony se szólt. Egyébként nagyon nyomott volt a hangulat. Jánoska — fölhasználva az általános nyugalmat — lehetőleg gyanútlanul iparkodott a kivezető ajtóhoz andalogni. (Füledt levegő lévén, „frissre” kíváncskozott.)

— Kimégy? Akkor vidd ki a másikat. Ne hagyd mind a kettőt a nyakamon.

Kivitte hát a másikat. Leült vele a családi diófa alá — már mint a háziur családi diófa alá — és ott szórakozott.

*

Es lassu lépésekkel közelgett az est. Büvös-bájos, holdvilágos, szép májusi est. Jánoska nagyon nyugtalan volt és folyton a mellénye bal zsebében kotorászott. A gyerekek már régen lepihentek. Az asszony a vacsorával bajoskodott.

Hosszabb szünet.

— Gyere be vacsorálni — hangzott egyszerre a konyhából. Jánoska, ki még mindig a családi diófa alatt ült és komoly emberhez nem illő módon (mint valami bolond poéta) élvezte az estet, fölkelte és ment be.

Földi alma volt — őseit Amerikából hozta át egy ur — paprikával, virstli föltéttel. Nagyon jó volt, megette mind. Az asszony nem volt éhes, nem vacsorázott. Pihent a diványon szegény. Nem csuda, hisz egész nap dolgozott. Jánoska — mint étkezés után illik — a száját törülgette. Majd letette az asztalkendőt és helyben ülve maradt.

Semmi nesze... csak egy szerelmes béka boldog kuruttyolása hallatszik be a nyitott ablakon.

De ez is elhallgat.....

— Ugyan mit fészkelődöl annyit — szakítja meg a csendet az asszony. Jánoska ijedten fölriad.

— Azt kell hinnem, hogy talán készül valahova, folyton az órádat nézed...

— Óh... dehogy — szabadkodik Jánoska — azaz... hát nézd kérlek... ne haragudj... de...

— Mondom... el akarsz menni!... És ha szabadna tudnom hova és miért?

— Kérlek drágám... hiszen csekélység az egész... csak egy félórás káról van szó. Tudod... megígértem Ferinek, a Kovács Ferinek... a klubbn...

— Kovács Ferinek? Mi közöd neked Ko-

vács Ferihez? És egyáltalán nem értem, miért barátkozol te ilyen léha fiatal emberekkel?... Kovács Feri is jobban tenné, ha megházasodna...

— Hiszen igen... igen... de...

— Eh, hagyjuk ezt! Szóval hát nem mégy. Lefeksünk és punktum.

Az előbb említett béka, ha kuruttyolt, nem hiába kuruttyolt. Kikuruttyolta párját az odújából és immár duettben kuruttyoltak, brekgettek.

Jánoska lemondóan emelkedett föl székéről.

— Jól van hát... lefeksünk, ha úgy akarsz... Pedig hidd el, egy kis szórakozás...

— Szórakozás?... hátszórakozás kell neked — mondta csendes fájdalommal az asszony. — Hát neked kell a szórakozás?... Egész nap dolgozom... fáradok, majd a két kezemet dolgozom le, nincs egy pillanatra nyugtom... és... és — folytatta sirva — és estefelé, mi... mikor már egy kicsit szóhoz jutok... mikor vé... végre már veled lehetnék... mikor alig várom, hogy... hogy együtt lehessünk... hogy e... együtt lehessenek az u... urammal... akkor te szó... szórakozni a... akarsz menni... Óh uram... é... édes uracskám... hát ezt... ezt ér... érdemlem én tőled... ezt... ezt?

Jánoska szíve sines gyémántból, (ez állítólag a legkeményebb valami) szégyenkezve, bűnbánóan kapja át az asszonyka derekát... majd a nyakát... a fejét... és... és olyan boldog... de olyan boldog!...

De olyan nagyon boldog!...

Szerkesztői üzenet.

Antores. Legközelebb közölni fogjuk.

Dr. Sz. P. I. A kineveztetéshez igaz szívves gratulálunk! A „Tengerben” írott dolgot legközelebb hozzuk.

F. A. Budapest. Egy kis türelmet kérünk rövidesen reá kerül a sor.

Kiadó lakás.

Egy 3 szobás és egy 2 szobás lakás május hó elsejétől a **Losonczi-utca 13. sz. alatt** 3-4 kiadó. — Értekezni lehet ugyanott.

Kiadó lakás és bolthelyiség.

Rimaszombatban, az **Andrássy-ut 1-ső számú** házban egy egészséges 3 szobás lakás és egy bolthelyiség **azonnal kiadó.**

Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Lakások.

Az **Erzsébet-tér 16. szám alatti** emeleti lakás és a **Szijjártó-utca 45. szám alatt** levő félemeleti lakás **f. évi május hó 1-étől berbe kiadó.**

Értekezni lehet a tulajdonos:

KOHN ADOLF

fűszerkereskedőnél, Erzsébet-tér 16. sz. a.

Lakások.

A Tamásfalvi-utcai **DICKMANN**-féle házban **egy 3 és egy 5 szobás** első-emeleti **lakás** fürdőszobával és más mel-lék helyiségekkel **május 1-ére kiadó.**

Meghívó.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-T.

1915. évi április hó 8-ikán (csütörtökön) délelőtt
:-: 9 órakor saját helyiségében tartja meg :-:

VIII-ik rendes évi közgyűlését,

melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívottnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése.
  2. A zárszámadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
  3. A mérleg megállapítása, nyereség felosztása és kifizetése iránti határozathozatal.
  4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
  5. Öt felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása.
  6. Az alapszabályok 19. és 47. §-ának módosítása.
  7. Alapszabályszerűleg beadott indítványok tárgyalása.
- Rimaszombat, 1915. márczius hó 28-án.

Az igazgatóság.

Az eredeti zárszámadás a közgyűlés napjáig délelőtt 9 és 11 órák között az intézet helyiségében megtekinthető.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Tanulóul

Egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud, **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **idősb Rábely Miklós Fia** rimaszombati könyvnyomdájába.

RÁBELY MIKLÓS FIA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

Telefon szám:

52.

Telefon szám:

52.

Ajánlom a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű **könyvnyomdám és könyvkötészetemet,**

minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok stb. **Ügyvédeknek:** intőlevelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok. — **Pénzintézeteknek:** alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvények, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb. — **Kereskedőknek és Iparvállalatoknak:** körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és rágézdalák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb. — **Továbbá:** falragaszok, hirdetések, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb.

A „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Könyvkötészetem: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Gyász-szalagok föliratai gyorsan és izléseesen eszközöltetnek.

Izléses munka.

Jutányos árak.

Izléses munka.

Jutányos árak.